

Газета виходить з вересня 1930 р.

КАДРИ МЕТАЛУРГІЇ

Газета Національної металургійної академії України

№ 2 (2725)

Лютий 2018 року

«Україна – це метал. «Метал» – це ми»

Розповсюдження безкоштовне ©

Редакційна колегія

Головний редактор – ректор НМетАУ член-кореспондент НАН України професор **Величко О.Г.**

Заступники головного редактора: перший проректор д.т.н., професор **Іващенко В.П.**

проректор з наукової роботи д.т.н., професор

Пройдак Ю.С.

проректор з науково-педагогічної роботи д.т.н., професор

Шатоха В.І.

доцент кафедри теорії металургійних процесів та хімії, к.т.н.

Никифорова Н.А.

Відповідальний редактор – **Никифорова Н.А.**

Секретар редакції – методист навчально-наукового центру **Ізюмська А.Ю.**

Члени редколегії: старший викладач кафедри технологічного проектування **Білан К.С.**

доцент кафедри електрометалургії к.т.н. **Жаданос О.В.**

декан гуманітарного факультету к.х.н. **Клімашевський Л.М.**

доцент кафедри металургійного палива та вогнетривів к.т.н. **Коверя А.С.**

голова ради студентів студентка групи ПР01-13 **Мілова К.А.**

заступник голови профкому, доцент кафедри прикладної механіки к.т.н. **Селегей А.М.**

директор бібліотеки **Фахрутдінова С.М.**

керівник навчально-наукового центру, к.т.н. **Ясєв О.Г.**

ІНТЕРАКТИВНИЙ ЗМІСТ

11 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЖІНОК ТА ДІВЧАТ У НАУЦІ	
<i>Вітаємо нового доктора наук! .....</i>	3
НОВИЙ РІК ЗА КИТАЙСЬКИМ КАЛЕДАРЕМ	
<i>Коли настав рік СОБАКИ? .....</i>	4
20 ЛЮТОГО – ДЕНЬ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ	
<i>У НМетАУ пам'ятають героїв .....</i>	5
21 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ	
<i>Наша рідна мова .....</i>	6
<i>Моя рідна мова – арабська .....</i>	7
НАУКА У НМетАУ	
<i>Звітують спеціалізовані вчені ради.....</i>	8
БІБЛІОТЕКА – НЕЗАМІННИЙ ДРУГ І ПОМІЧНИК	
<i>Інформаційні ресурси бібліотеки НМетАУ .....</i>	9
<i>Збережімо наш спадок.....</i>	11
СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ	
<i>Мої враження від першої сесії.....</i>	12
<i>Як оцінювати набуті знання.....</i>	13
<i>Спортивні новини .....</i>	14
ІСТОРІЯ НМетАУ В ОБЛИЧЧЯХ	
<i>До 110-річчя від дня народження Й. Г. Рисса (1908 – 1968)</i>	
<i>ХІМІЯ на все життя.....</i>	16
ДУМКИ МУДРИХ	18
ПОСМІХНЕМОСЯ РАЗОМ!.....	19

11 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЖІНОК ТА ДІВЧАТ У НАУЦІ

Вітаємо нового доктора наук!

Наприкінці минулого року в Національній металургійній академії України відбулася знаменна подія – наша співробітниця захистила докторську дисертацію в Академії педагогічних наук у Києві. Доктором педагогічних наук стала доцент кафедри інженерної педагогіки **Ольга Петрівна Лучанінова**. Ольга Петрівна – це людина кипучої енергії, величезної працьовитості та продуктивності, незгасного оптимізму і життєлюбства. Вона має великий досвід роботи з учнівською та студентською молоддю.

Зараз для науково-педагогічної діяльності як ніколи потрібні люди багатогранні, тому що європейський вибір, зроблений нашою державою, висуває на перший план соціальне замовлення на освіту і виховання нового покоління, орієнтованого не тільки на професійні знання та вміння, а й на духовно-культурні цінності, громадянські та морально-етичні якості особистості. Тому зараз вища технічна школа вимагає концептуального переосмислення і переоснащення навчально-виховної роботи, радикального оновлення змісту, форм і методів, які активізують особистісне становлення студентів, створення умов для їх самореалізації в навчальній і в різних видах творчої позааудиторної діяльності. Велику роботу в цьому напрямку протягом багатьох років роботи в академії постійно здійснює доцент кафедри Ольга Петрівна Лучанінова.

О.П. Лучанінова пройшла тривалий і складний шлях від вчительки середньої школи до заступниці голови ради НМетАУ з виховної роботи, заступниці декана гуманітарного факультету з виховної роботи, провідного спеціаліста з підготовки бакалаврів і магістрів на кафедрі інженерної педагогіки за фахом «Професійне навчання». Здатність знаходити контакт з будь-якою людиною, гнучкість, комунікабельність і невгамовна жага нових знань дозволили їй вийти на високий професійний педагогічний рівень.

Ольга Петрівна без докторантури написала і захистила докторську дисертацію на тему «Виховна система вищого технічного навчального закладу», яка як ніколи актуальна для підготовки фахівців вищої кваліфікації в світлі того незаперечного факту, що сьогодні вища школа повинна повністю відповідати вимогам і викликам сучасного інформаційного суспільства. Саме в цьому напрямку і була зорієнтована вся наукова та педагогічна діяльність О.П. Лучанінової останніми роками. У 2013 році був виданий навчальний посібник з грифом МОН «Педагогічні технології у вищій школі», який посів перше місце в обласному конкурсі на краще науково-навчальне видання. Були видані 4 монографії – 1 авторська та 3 колективні, результати досліджень з педагогіки були викладені в 115 публікаціях, з яких 63 – за темою докторської дисертації.

Ольга Петрівна була науковим керівником понад 50 дипломних робіт спеціалістів та магістрів-випускників нашої кафедри, під її керівництвом студенти написали та опублікували в різних виданнях понад 10 наукових статей і 15 тез доповідей. У різні роки студенти наших груп

ПРО1 ставали переможцями Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт і предметних олімпіад з педагогіки, переможцями і стипендіатами конкурсу «Україна. Завтра. UA».

Можна тільки захоплюватися енергією, продуктивністю та цілеспрямованістю Ольги Петрівни – скільки зроблено, але ж попереду ще стільки треба встигнути зробити. Побажаємо їй великих творчих успіхів в навчально-виховній, науковій, організаційній, професійно-орієнтаційній діяльності на кафедрі, на гуманітарному факультеті і в академії, міцного здоров'я і великого родинного щастя і добробуту! Так тримати, дорога Ольго Петрівно!

Вадим ПАЛАГУТА,
завідувач кафедри інженерної педагогіки,
доктор філософських наук, професор
[Перейти до змісту](#)

Редколегія газети «Кадри металургії вітає всіх викладачок, наукових співробітниць та аспіранток НМетАУ з Міжнародним днем жінок та дівчат у науці!

НОВИЙ РІК ЗА КИТАЙСЬКИМ КАЛЕДАРЕМ

Коли настав рік СОБАКИ?

Усі ми встигли зустріти 2018 рік, а деякі навіть двічі. Але свята нас ще не залишили, тож зустрічаємо Новий рік за східним місячним календарем!

Вважається, що новий рік Собаки настає четвертого лютого. Однак самі китайці чомусь цього року святкують Новий рік не четвертого лютого, а шістнадцятого! Чому так відбувається? Коли ж все-таки настав рік Собаки – 4-го чи 16-го лютого? Як то кажуть – розставимо крапки над "і".

Насправді, тут немає суперечності. Справа в тому, що в Китаї використовують два календарі – місячний і сонячний, і кожен з них застосовується з різною метою. Дата настання Нового року у багатьох східних народів не зафіксована і вираховується згідно з місячним календарем. При

цьому за багатомісячними традиціями Новий Рік повинен відзначатися тільки на молодика. Щороку дата зустрічі Нового року різна, оскільки він починається на другого молодика після зимового сонцестояння. А у 2018 році другий молодик після зимового сонцестояння настав шістнадцятого лютого о 17:13 за київським часом. І цього року китайці святкують і відзначають Новий Рік саме шістнадцятого лютого. Для китайців та усіх народів, які живуть за місячним календарем, це буде 4716 рік.

У цей день більшість китайців влаштовують святкову сімейну вечерю, запускають феєрверки, запалюють свічки, веселяться, вбираються в незвичайні костюми. Новорічна ніч вважається ще й чарівною. Існує дуже цікава традиція – ритуал «108 апельсинів». Китайці прикрашають свої домівки помаранчами, які викладають на тарілки по 8 штук по колу. Для

цього знадобляться 108 найсоковитіших, солодких та яскравих апельсинів. Ці фрукти символізують для них безсмертя та вдачу, а помаранчевий колір плодів нагадує весняне сонце. І цифра вісім, мабуть, найкраща, тому що означає довголіття, багатство й нескінченне добро. Вважається, що цей ритуал швидко приваблює в домівку гроші та статки. Нехай помаранчі полежать в будинку три дні, а потім їх можна з'їсти або просто дарувати друзям і знайомим, щоб поділитися радістю та позитивом.

Це свято китайці дуже люблять та завжди його відзначають, але це не рік Собаки. Адже з точки зору фен-шуй, настання Нового року ґрунтується не на місячному, а на сонячному календарі. Згідно з ним, момент, коли планета Земля проходить по своїй орбіті через певну точку навколо Сонця, і вважається початком нового енергетичного циклу часу. І ця астрономічна подія відбулася четвертого лютого 2018 року. Тоді й настав рік Собаки. В цей час змінилися річні енергії, і можна сказати, що Земляний Собака прийшов!

2018 рік у китайському календарі показаний двома знаками – "Земля Ян" і "Собака". На підставі розуміння їх характеру можна робити висновки про те, що на всіх нас чекає.

Рік Земляного Собаки – це образ масивної гори, і вона володіє важкою й нерухомою енергією. Отже, всі справи і процеси можуть йти досить повільно і важко. Головним кольором цього року прийнято вважати жовтий. В одязі і прикрасах цього кольору рекомендовано зустрічати свято. Жовтий Земляний Собака – це символ вірності, чесності та чесноти. Справедливий господар року, згідно з китайською міфологією, кожному віддасть за заслугами. Він цінує чесність і відданість, допомагаючи лише обраним. Саме тому слід рухатися до визначених цілей із завзятістю, але досягаючи їх лише чесним шляхом. З таким ставленням людина буде здатна витримати великі перевантаження – життєві і кар'єрні, адже вона цілком і повністю буде знаходитися під захистом Жовтого Собаки. Сподіваюся, ця стаття прояснила тему, і вас більше не турбуватимуть сумніви, коли все ж таки настає китайський Новий рік.

Анна ІЗЮМСЬКА,

методист навчально-наукового центру

[Перейти до змісту](#)

20 ЛЮТОГО – ДЕНЬ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

У НМетАУ пам'ятають героїв

20 лютого назавжди стало для України пам'ятним днем – Днем Героїв Небесної Сотні. Саме цієї дати у Києві на Майдані, на вулицях Інститутській та Грушевського гинули патріоти за свою Батьківщину, за волю, за честь... Зробивши перші кроки, героїчна сотня назавжди покинула нас, полетівши журавлиним ключем у вирій вічності.

*А сотню вже зустріли небеса...
Летіли легко, хоч Майдан ридав...
І з кров'ю перемішана сльоза...
А батько сина ще не відпускав...*

Людмила Максимлюк

Страшні події сьогодні не залишають студентів Національної металургійної академії України байдужими. Багато слів було сказано на заході, присвяченому Дню пам'яті Героїв Небесної Сотні, ми вшанували їх хвилиною мовчання, згадали всіх, хто не повернувся додому, хто без вагань поклав своє щире синівське серце до ніг Матері-України.

Кожен свідомий українець має пам'ятати подвиг справжніх героїв, які довели свою відданість рідній Україні ціною власного життя.

Анна ФЕДІНЧИК,
студентка групи МЕ01-17-1
[Перейти до змісту](#)

21 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

Кожний народ має свою рідну мову, яку ще називають материнською мовою. У світі існує близько 6000 розмовних мов, і кожна з них є особливою та виразною. Сьогодні про свої рідні мови розповідають іноземні студенти нашої академії.

Наша рідна мова

Ми, Віктор Каурімудже та Джеффри Хоронго – студенти першого курсу НМетАУ. Ми народилися в Намібії. Наша рідна мова – очігереро (Herero). Це мова північної частини Намібії, вона належить до групи банту. У дитинстві ми з батьками говорили цією мовою. Ми дуже любимо її, оскільки нею нам читали казки, співали колискові пісні. У сім'ї та з друзями ми досі говоримо на Herero. Ми пишаємося, що знаємо цю мову. Плем'я Herero веде боротьбу за незалежність своєї частини Намібії. Національні герої прагнуть, щоб їх територія стала вільною.

Історія нашого народу дуже багата. У нас є музей історії та пам'ятник борцям за незалежність.

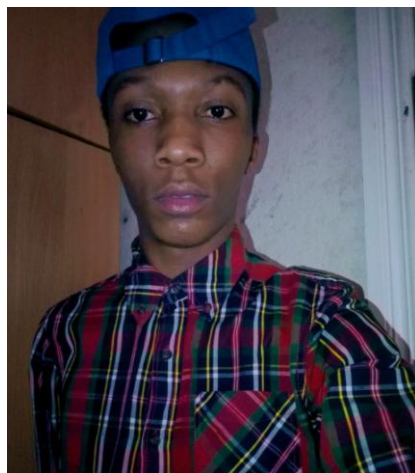

Так виглядають наші співвітчизники Herero

Наша мова найкрасивіша, вона як пісня. Слова вимовляються м'яко та плавно. Ми любимо співати та слухати пісні, читати журнали рідною мовою. Ми вважаємо, що це найкраща мова, навіть наш найбільший аеропорт названий на честь командира армії Herero Hosea Kutako.

Віктор

Джеффри

Хоча Намібія – багатонаціональна країна, і державною мовою є англійська, ми прагнемо щоб наша мова Herero залишалася живою та розвивалася.

**Віктор КАУРІМУДЖЕ,
Джеффри ХОРОНГО,**
студенти групи ХТ03-17і
[Перейти до змісту](#)

Моя рідна мова – арабська

У кожної людини є рідна мова. Мова, яка входить у нашу свідомість з колисковими піснями матері. Мова, на якій ми вимовляємо перші слова: "мама", "дім", "батьківщина". За допомогою рідної мови ми досягаємо світ.

Арабська мова відноситься до семітської гілки афразійської сім'ї мов. Кількість тих, хто розмовляє арабською мовою та її варіантами і вважає арабську мову рідною, складає близько 240 мільйонів осіб. Окрім цього, 50 мільйонів осіб використовують арабську як другу мову. Класична арабська мова – це мова Корану, який використовується в релігійних цілях прибічниками ісламу у всьому світі. Моя рідна мова багата і виразна.

Ось вже четвертий місяць я живу в Україні, куди

приїхав на навчання з Тунісу, успішно опановую нову мову – російську. Але свою рідну арабську не забуваю. Як приємно почути свою рідну мову, коли знаходишся в чужій країні. Саме рідна мова зіграє, в ці моменти на душі стає дуже тепло.

Абделлі ШАДЛІ,
слухач групи №3 підготовчого відділення
факультету по роботі з іноземними студентами
[Перейти до змісту](#)

НАУКА У НМетАУ

Звітують спеціалізовані вчені ради

П'ятого лютого на засіданні вченої ради академії вчені секретарі спеціалізованих вчених рад звітували про роботу в 2017 році.

У Національній металургійній академії України працюють чотири спеціалізовані вчені ради з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата технічних наук. На базі цих рад науковці можуть захищати свої дисертаційні роботи за вісьмома спеціальностями. Познайомимо наших читачів зі структурою вчених рад і розповімо про їх роботу у минулому році.

Спеціалізована вчена рада Д 08.084.01. Термін повноважень ради до 31.12.2019 року.

Рада приймає до захисту дисертаційні роботи з однієї спеціальності 01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи. Головою ради є д.т.н., професор Михальов Олександр Ілліч, заступник голови – д.т.н., доцент Дісковський Олександр Андрійович, вчений секретар – к.т.н., доцент Селівьорстова Тетяна Віталіївна.

У 2017 році на засіданнях ради було захищено дві кандидатські дисертації.

Спеціалізована вчена рада Д 08.084.02. Термін повноважень ради до 22.12.2019 року.

На базі ради захист дисертацій може відбуватися за такими спеціальностями:

05.03.05 – Процеси та машини обробки тиском;

05.16.01 – Металознавство та термічна обробка металів;

05.16.04 – Ливарне виробництво.

Голова ради – д.т.н., професор Пройдак Юрій Сергійович, заступник голови ради – д.т.н., професор Должанський Анатолій Михайлович, вчений секретар – д.т.н., професор Миронова Тетяна Михайлівна.

У 2017 році на засіданні ради була захищена одна докторська дисертація, яку підготував Чухліб Віталій Леонідович за спеціальністю 05.03.05 – Процеси та машини обробки тиском.

Спеціалізована вчена рада Д 08.084.03. Термін повноважень ради до 22.12.2019 року.

Рада приймає до захисту дисертаційні роботи з двох спеціальностей: 05.05.08 – Машини для металургійного виробництва та 05.16.02 – Металургія чорних і кольорових металів та спеціальних сплавів.

Головою ради є д.т.н., професор Іващенко Валерій Петрович, його заступником – д.т.н., професор Білодіденко Сергій Валентинович, а вченим секретарем є д.т.н., професор Камкіна Людмила Володимирівна.

Останніми роками на засіданнях цієї ради розглядається найбільша кількість дисертаційних робіт здобувачів. Минулого року робота ради також була плідною – захищено 8 робіт на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук, з них 6 робіт за спеціальністю

05.16.02 – Металургія чорних і кольорових металів та спеціальних сплавів і дві роботи за спеціальністю 05.05.08 – Машина для металургійного виробництва.

Спеціалізована вчена рада Д 08.084.05.

Рада приймає до захисту дисертаційні роботи з двох спеціальностей: 05.14.06 – Технічна теплофізика та промислова теплоенергетика та 05.17.07 – Хімічна технологія палива та паливно-мастильних матеріалів.

Головою ради є д.т.н., професор Губинський Михайло Володимирович, заступник голови – д.т.н., професор Грес Леонід Петрович, вчений секретар – д.т.н., доцент Малий Євген Іванович.

За минулий рік на засіданнях ради було захищено 4 дисертаційні роботи на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук, з них 3 роботи за спеціальністю 05.17.07 – Хімічна технологія палива та паливно-мастильних матеріалів і одна робота за спеціальністю 05.14.06 – Технічна теплофізика та промислова теплоенергетика.

Загалом на засіданнях рад у 2017 році відбувся захист однієї докторської та 14 кандидатських дисертацій, з яких 5 захистили співробітники академії. Тематику дисертацій можна дізнатися на сайті НМетАУ за посиланням <https://nmetau.edu.ua/ua/mscience/i10/p2>.

Інформацію підготував

Андрій КОВЕРЯ,

к.т.н., доцент кафедри металургійного палива та вогнетривів

[Перейти до змісту](#)

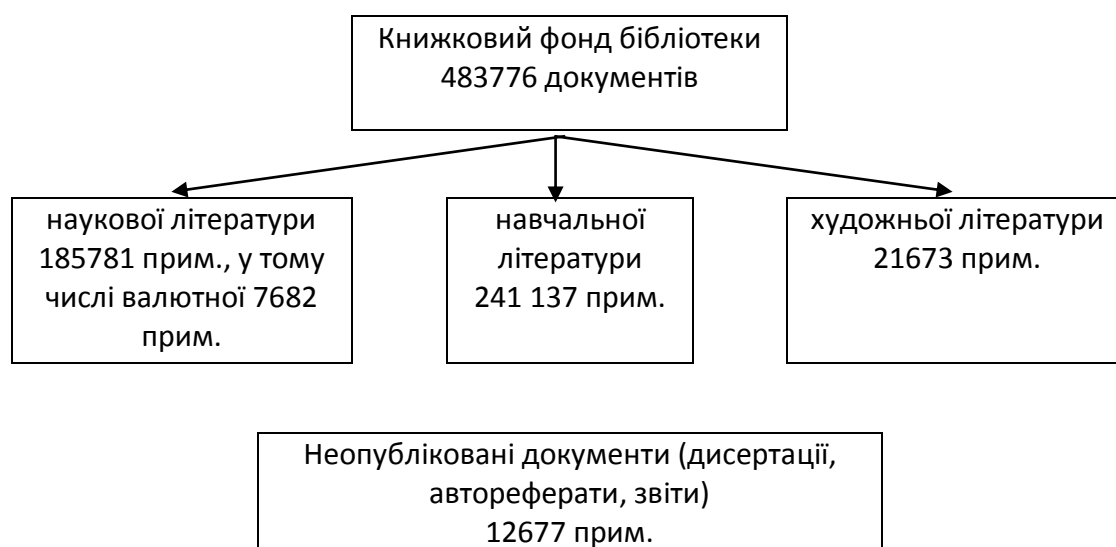
БІБЛІОТЕКА – НЕЗАМІННИЙ ДРУГ І ПОМІЧНИК

Інформаційні ресурси бібліотеки НМетАУ

Бібліотека НМетАУ гарантує надання читачам таких послуг:

- реєстрація читачів;
- видача документів для використання з наявного бібліотечного фонду;
- пошук інформації в довідково-пошуковому апараті;
- консультування щодо роботи з довідково-пошуковим апаратом (каталоги та картотеки в картковому та електронному вигляді);
- виконання довідок;
- складання тематичних списків літератури;
- організація книжкових виставок, в тому числі віртуальних;
- організація та проведення масових заходів згідно з планом виховної роботи академії.

Книжковий фонд каталогізується згідно з УДК. Класифікація ББК у 2017 році була скасована.

При комплектуванні бібліотечного фонду враховуються потреби контингенту академії, читацький попит, дані щодо використання наявного зібрання документів.

Комплектування здійснюється на підставі замовлень кафедр академії за допомогою видавництв України «Знання», «Кондор», «Навчальна література», передплатних агентств та інших.

У 2017 році до фонду бібліотеки надійшло 47 періодичних видань на суму 42746 грн. Електронної бібліотеки немає, тому що електронні видання через відсутність фінансових можливостей не купувалися. З цієї ж причини не збільшується кількість комп'ютерів для читачів, принтерів та сканерів.

У 2004 р для бібліотеки була придбана міні версія ліцензійної бібліотечної програми «ІРБІС» (розробники – співробітники Державної науково-технічної бібліотеки ДПНТБ, Росія). Були придбані три автоматизовані робочі місця: адміністратора; каталогізатора; читача. Почалося створення електронного каталогу на книжковий фонд бібліотеки. На даний момент перелік документів бібліотеки розміщено у 8 базах даних (БД) електронного каталогу:

- «Нові надходження»;
- «Алфавітний каталог»;
- «Ретролітература»;
- «Дисертації»;
- «Автореферати»;
- «Звіти з НДР»;
- «Технічна періодика»;
- «Гуманітарні науки».

За допомогою БД «Технічна періодика» та «Гуманітарні науки» виконується велика кількість довідок. Загалом в усіх базах даних міститься 119720 найменувань документів.

Бібліотека веде повнотекстову БД «Методичні посібники», яку регулярно поповнює.

У 2017 році було підготовлено до видання та наведено в електронному вигляді бібліографічний вказівник «Наукові праці Величка О.Г.», що складається з переліку наукових праць і статей, авторських свідоцтв і патентів ректора академії, які були видані у період з 1975 по 2016 рр.

Для роботи з електронно-інформаційними ресурсами бібліотеки та ресурсами Інтернет у читальному залі наукової літератури і періодики встановлено 2 персональних комп'ютера (1434 користув.). У залах і на абонементі науково-технічної літератури є WiFi.

Основна інформація бібліотеки розміщується у локальній мережі академії. Бібліотеці надана сторінка на сайті академії, яка поступово поповнюється.

Тематичні виставки бібліотеки набувають віртуального вигляду (організовано 25 віртуальних виставок).

У зв'язку з необхідністю активізації та підвищення якості публікацій співробітників академії бібліотека проводить роботу зі створення наукометричних профілів наукових співробітників у наукометричних базах Scopus та Web of Science.

Бібліотека активно співпрацює з редакцією газети «Кадри металургії».

Світлана ФАХРУТДІНОВА,
директор бібліотеки
[Перейти до змісту](#)

Збережімо наш спадок

За останні роки в бібліотеці НМетАУ накопичилася велика кількість боржників, які звільнилися з академії без підпису обхідного листа звільненого. Люди звільнилися, а книжки за ними залишились. І хто тепер про них пам'ятає?

За статистикою, тільки кожен сьомий співробітник академії повертає літературу до бібліотеки. Інші забувають про те, що книжковий фонд не є власністю бібліотеки. Це наше спільне з вами надбання, шановні читачі, тож давайте про це пам'ятати!

Працівниками бібліотеки була проведена значна робота з повернення заборгованої літератури до фонду бібліотеки. Результати були невтішні. Час минав, а боржників ставало все більше.

І тоді ми вирішили звернутися за допомогою до завідувачів кафедр. Всі завідувачі та їх співробітники, до яких ми зверталися, відгукнулися на наше прохання і поділилися власними книжками з бібліотекою. Робота була важкою й кропіткою. Майже рік працівники бібліотеки на чолі із бібліотекарем навчальної літератури Валерією Сергіївною Музичук носили сумки та пакети з книжками до бібліотеки.

В результаті було зібрано понад 800 примірників книжок, що дало можливість ліквідувати заборгованість 223 звільнених співробітників академії.

Дозвольте висловити всім завідувачам кафедр і співробітникам академії, до яких ми зверталися, велику

подяку за розуміння та допомогу.

Особлива наша вдячність першому проректору академії Валерію Петровичу Іващенко, який передав бібліотеці 154 примірники книжок.

Поки ми втішаємося результатами нашої роботи, деякі читачі, мабуть, розмірковують: і кому зараз потрібні книжки? На жаль, це правда.

Всеохоплююча інформатизація не тільки відкрила перед сучасними бібліотеками можливості, але поставила їх перед рядом викликів. Знецінення друкованого документу, панування Інтернету призвели до втрати навиків читання в суспільстві. У всьому цивілізованому світі занепокоєні цими змінами. Втрата навиків читання серед молоді призводить до втрати в суспільстві таких рис, як духовність, співчуття, уміння висловлювати свою думку.

Шановні друзі! Ми з вами можемо завадити цим втратам, якщо почнемо з самого простого: давайте читати своїм маленьким дітям та онукам на ніч казки...

Людмила СІТКОВСЬКА,
заступниця директора бібліотеки
[Перейти до змісту](#)

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Мої враження від першої сесії

Я дуже добре пам'ятаю той дощовитий ранок першого вересня, коли вперше переступила поріг металургійної академії як студентка. Для нас, новачків, все тут було незнайомим, цікавим, захоплюючим.

Від старшокурсників не раз чули, що найбільше випробування – це сесія, особливо перша. З трепетом і хвилюванням ми чекали, коли ж почнеться ця довгоочікувана подія. І ось цей день настав. Мене ж чекала сесія "в квадраті", адже я навчаюся водночас на двох факультетах. Правду кажучи, я дуже хвилювалася, мені не відразу все вдавалося, але я наполегливо працювала. Недоспані ночі, пара скинутих кілограмів – і всі контрольні роботи зараховані, екзамени складені успішно.

Для себе з першої сесії я винесла урок, що треба бути активнішою на лекціях, більш наполегливо працювати протягом семестру, все виконувати вчасно, без затримки.

Я щиро дякую всім викладачам, які працюють в нашій академії за високий професіоналізм, за змістовні та цікаві лекції, семінарські заняття, за те що направляють нас в потрібне русло.

Своїм однокурсникам бажаю добросовісно і наполегливо вчитися, вірити в себе, в свої можливості. І все буде добре. Тож цікавого та легкого всім вам навчання!

Анна ФЕДІНЧИК,
студентка групи МЕ01-17-1
[Перейти до змісту](#)

Як оцінювати набуті знання

У НМетАУ офіційно використовується 12-бальна шкала оцінювання знань, але вона не є єдиною можливою. У зв'язку з відміною МОН України загальнодержавної шкали оцінки знань пропонуємо повернутися до документу "Положення для постійного визначення або оцінки успіхів в науках" від 8-го грудня 1834 року. Викладати його сучасною мовою немає сенсу: наша мова бідніша, краще прочитати текст оригіналу. Ось що в нім говорилося.

«1-ий ступінь (успіхи слабкі). Учень ледве доторкнувся до науки через дійсну нестачу природних здібностей, потрібних для успіхів у ній, або тому що абсолютно не стався, маючи схильності до чогось іншого.

2-ий ступінь (успіхи посередні). Учень знає деякі уривки з викладеної науки; але й ті присвоїв однією пам'яттю.

Він не проник в її основу і в зв'язок частин, що становлять повне ціле. Посередність ця можливо відбувається через деяку слабкість природних здібностей, особливо від слабкості того саомислення, яке він не зміг замінити працею або постійними вправами. Відмінні дарування при легковажності і неробстві тягнуть за собою той же наслідок.

3-й ступінь (успіхи задовільні). Учень знає науку в тому вигляді, як вона йому викладена; він осягає навіть відношення усіх частин до цілого у викладеному йому порядку; але він обмежується книгою або словами учителя; ніяковіє від суміжних питань, пропонованих для того, щоб він зблизив між собою віддалені точки; навіть вивчене застосовує він не інакше як важко та з напруженням. На цьому ступені зупиняються обдаровані набагато більше пам'яттю, ніж саомисленням; вони старанністю своєю доводять любов до науки. Цей ступінь можна назвати мірою задовільних успіхів тому, що учень, який досяг його, дійсно в змозі йти за подальшими розвитками науки і застосовувати її у разі потреби. При цьому і роздум, який завжди після пам'яті нас відвідує, пробуджується часто серед цієї навіть механічної роботи.

4-й ступінь (успіхи хороші). Учень відмінно знає викладене вчення; він уміє пояснити всі частини з початку, осягає взаємний зв'язок їх і легко застосовує засвоєні істини до звичайних випадків. Тут діючий розум учня не поступається пам'яті, і він вважає неможливим вивчити щось, не розуміючи. Лише нестача старанності та вправ перешкоджає такому учневі піднятися вище. З іншого боку, і те правда, що саомислення в кожній людині має відому міру сили, за яку межу при всьому напруженні перейти неможливо.

5-й ступінь (успіхи відмінні). Учень володіє наукою: дуже ясно і точно відповідає на питання, легко порівнює різні частини, зближує найвіддаленіші точки вчення, з проникливістю, доволі витонченою вправами, розбирає нові й складні пропоновані йому випадки, знає слабкі сторони вчення, сумнівні місця, і що можна виразити проти теорії. Все це показує, що учень зробив викладену науку невід'ємною своєю якістю, що уроки послужили йому тільки полем для вправ у саомістійності, і що роздуми за допомогою книг, які до тієї науки відносяться, розповсюдили знання його далі, ніж дозволив нерідко односторонній погляд учителя на речі. Тільки незвичайний розум за допомогою хорошої пам'яті, в з'єднанні з полум'яною любов'ю до наук, а отже, і з невтомною старанністю, може піднятися на таку висоту в царині знання».

Документ цей не може не захоплювати глибиною думки і тактом. Навіть отримання "одиниці" не принижує людину: може ж він "не старатися при схильності до чогось іншого"! У нашій практиці двійці приписують "погано", а для трійки залишають і "посередньо" і "задовільно". Якщо відновити старі критерії, то стає виправданим переведення на наступний курс і тих, хто має двійки за п'ятибальною системою ("успіхи посередні"). До захисту диплому пропонується допускати тільки тих, у кого оцінки від 3 за п'ятибальною системою і вище. Інші випускаються з довідкою "прослухав повний курс за фахом..." з указанням отриманих оцінок.

Георгій СТАНЧИЦ,
старший викладач кафедри
інформаційних технологій і систем
[Перейти до змісту](#)

Від редакції. Запрошуємо студентів і викладачів академії до обговорення теми оцінювання знань студентів.

Спортивні новини

Вітаємо наших студентів із вдалим виступом на чемпіонаті України з бадмінтону! **Чемпіонкою України і двічі бронзовим призером** стала **Марія Улітіна** (група ЕК01-17м). **Даниїл Боснюк** (група МЕ01-17-1) став **бронзовим призером** цих змагань.

На світлині Марія та Даниїл зі своїм тренером.

Вітаємо **Артура Канделу** (група КН01-17) – **чемпіона України з пауерліфтингу!**

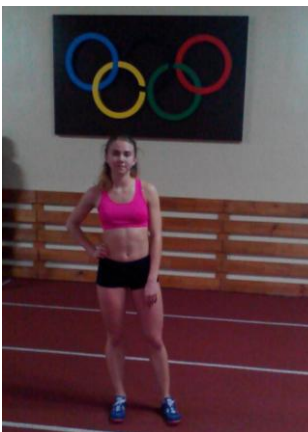

Вітаємо студентів нашої академії із вдалими виступами на зимових чемпіонатах області та України **з легкої атлетики!**

Рима Гордієнко зі своїм тренером **М.І. Дзюбенком**

Рима Гордієнко (група ДІ01-13) виборола **1-е та 2-ге місця** на чемпіонаті України (багатоборство) та стала **бронзовою призеркою** чемпіонату області у штовханні ядра.

Валентина Кисленко
(група ОА01-15)
Срібна призерка чемпіонату України, чемпіонка області (біг на 60 м з бар'єрами), 3-є місце на чемпіонаті області (біг на 60 м)

Микита Чесак
(група ТЕ01-15)
Срібний призер чемпіонату України (естафетний біг)

Олександр Попко
(група АВ01-15)
Дві бронзові нагороди чемпіонату України, 3-є місце на чемпіонаті області (потрійний стрибок)

Антон Копитько
(група ЕП01-15)
Срібний призер чемпіонату України, Чемпіон області (стрибки в довжину)

Вітаємо також **Артура Малишенка** (група ЕО01-17) – срібного призера чемпіонату України (потрійний стрибок), **Дмитра Пруднікова** (група МЕ903м) чемпіона області (стрибки в довжину). Срібними призерами чемпіонату області стали **Андрій Варич** (група МГ01-13) у

бігу на 60 м; **Станіслав Лачинов** (група МЕ01-17-1) у бігу на 200 м; **Кристина Шерстюк** (група МЕ01-17-1) у багатоборстві.

Тренер команди легкоатлетів – старший викладач кафедри фізичного виховання **Микола Іванович Дзюбенко**.

Бажаємо нашим спортсменам подальших успіхів!

Кафедра фізичного виховання

[Перейти до змісту](#)

ІСТОРІЯ НМетАУ В ОБЛИЧЧЯХ

До 110-річчя від дня народження **Й. Г. Рисса** (1908 – 1968)

ХІМІЯ на все життя

У ряді видатних учених, які очолювали кафедру загальної хімії Дніпропетровського металургійного інституту у першій половині ХХ століття (академік Л.В. Писаржевський, професори В.А. Ройтер, Л.М. Волштейн, В.О. Вехов, доцент М.І. Савін) гідне місце посідає професор **Йосип Григорович Рисс**, ювілейна дата від дня народження якого відзначається у лютому цього року.

Йосип Григорович народився 2 лютого 1908 року в Маріуполі в родині службовця. Батько його працював бухгалтером у низці приватних та державних установ. Через різні соціальні та родинні обставини сім'я часто змінювала місце проживання. У 1922 році юнак вступив до ростовського промислово-економічного технікуму (рахунково-фінансове відділення), який закінчив у 1924 році у 16-річному віці. Наступні два роки молодий випускник працював рахівником

в установах Ростова та Ленінграда.

Восени 1926 року Йосип Рисс вступив на хімічний факультет Московського вищого хімічного училища за напрямом «Виробництво мінеральних добрив». З цього часу хімічна наука та хімічні технології стали справою його життя. На третьому курсі він проходив практику на ультрамариновому заводі «Республіка» (Ленінград). У зв'язку з успішною дослідницькою роботою Й. Рисс був прийнятий на роботу на це підприємство влітку 1929 року як хімік-дослідник. Наступного року під час практики на Костянтинівському хімзаводі він мав можливість спостерігати пуск дослідної домни для сублімації фосфору за методом Брицке.

Під час навчання в училищі Й. Рисс працював у різних предметних комісіях, керував дослідницькою секцією крапельного аналізу, а також шаховою секцією.

По закінченні навчання молодий фахівець починає працювати на Пермському суперфосфатному заводі змінним майстром. Невдовзі за розпорядженням Північхімтресту Й. Рисс був переведений до Уральського науково-дослідного інституту, в якому він працював

протягом семи років. У перші роки його робота була пов'язана в основному з вивченням хімії та технології виробництва солей, які містять Флуор. У фізико-хімічній лабораторії, яку Й.Г. Рісс потім очолював, поряд із традиційними дослідженнями почали розробляти та впроваджувати нові експериментальні методи. Наприклад, були впроваджені техніка високого вакууму, потенціометрія, терморегулюючі схеми тощо. Серед нових напрямів дослідницької роботи найбільш важливим було вивчення самозапалюваних колчеданів, явища вибуховості колчедан-повітряної суміші, через яку виникають пожежі в рудниках, досліджувались також дуже важливі сполуки Хрому.

На початку 1931 року Й.Г. Рісс приступив до педагогічної діяльності у вишах. Невдовзі він був запрошений на завідування кафедрою хімічної фізики до Уральського фізико-механічного інституту. Він успішно опанував курси хімічної фізики, хімічної термодинаміки.

Й.Г. Рісс на лекції

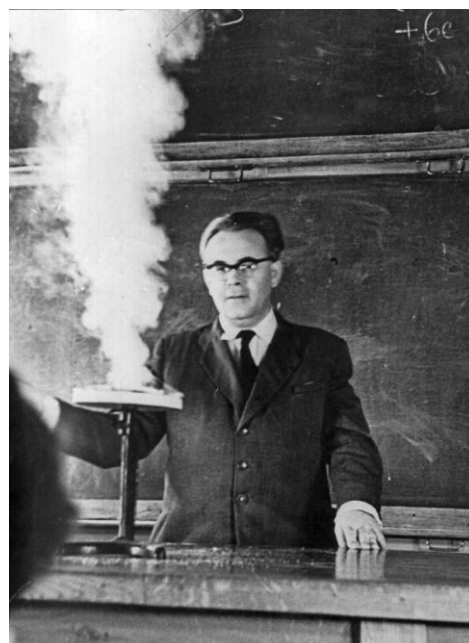
У 1935 році Й.Г. Рісс був затверджений доцентом, а у 1937 році ВАК СРСР присвоїв йому ступінь кандидата хімічних наук без захисту дисертації. На такі значні рішення безумовно мали вплив суттєві досягнення молодого вченого, його високий авторитет серед науковців. На той час він вже опублікував 22 роботи, зареєстрував 3 авторських свідоцтва.

У липні 1937 року Й.Г. Рісса обирають за конкурсом завідувачем кафедри загальної хімії Дніпропетровського металургійного інституту. Маючи вже значний досвід

організаторської, викладацької та дослідницької роботи, Йосип Григорович успішно впроваджує у навчальний процес нові лабораторні методи, відкриває нові напрями досліджень. У 1939 році без відриву від основної роботи у ДМетІ він стає докторантом в Інституті фізичної хімії АН УРСР, який тоді очолював академік О.І. Бродський.

Під час евакуації Й.Г. Рісс спочатку працював на Полевському криолітовому заводі (Свердловська область), де виконував обов'язки головного хіміка, а потім був обраний завідувачем кафедри загальної хімії Уральського індустріального інституту. Треба сказати, що це підприємство виконувало дуже важливе під час війни завдання збільшення виробництва алюмінію, який був конче необхідний для створення авіаційної техніки.

У 1944 році відновлюється діяльність ДМетІ, і Й.Г. Рісс повертається на роботу завідувача кафедри загальної хімії. Через два роки він успішно захищає у спеціалізованій раді ІФХ АН УРСР докторську дисертацію «Дослідження фізико-хімічних властивостей силікофлуороводневої та флуороборної кислот

Ефектний експеримент

та їх солей», у цьому ж році він отримує звання професора по кафедрі загальної хімії.

Як завідувач кафедри Йосип Григорович приділяє велику увагу навчальному процесу, його методичному забезпеченню, розширенню лабораторного практикуму, удосконаленню лекційного демонстрування. Під його науковим керівництвом починають працювати над дисертаційними роботами молоді викладачі Буся Семенівна Вітухновська, Віра Олександрівна Пліт, Таїсія Олексіївна Грибанова. Комплексні сполуки, які містять Флуор, надовго стають головним об'єктом досліджень ученого та його учнів. У 1956 році виходить друком його головна наукова робота, монографія «Хімія Флуору та його неорганічних сполук», яка містить результати багаторічного вивчення властивостей речовин, що відіграють важливу роль у технологічному процесі та аналітичному контролі під час виробництва кольорових і дорогоцінних металів.

Оскільки минуло вже понад 60 років, зараз важко сказати, що послужило причиною того, що у 1954 році, професор Рисс перейшов на роботу до Дніпропетровського інституту інженерів залізничного транспорту. В цьому ЗВО він пропрацював 14 років на посаді завідувача кафедри. І тут він багато чого зробив для налагодження наукових досліджень, для удосконалення навчального процесу. У 1968 р. великим накладом вийшов його підручник «Загальна хімія».

Й.Г. Рисс зі студентами

Багаторічна педагогічна та наукова діяльність Й.Г. Рисса була відзначена орденом «Знак Пошани» (1949 р.), медаллю «За доблесний труд у Великій Вітчизняній Війні».

Чисельні наукові, педагогічні та методичні напрацювання Йосипа Григоровича використовуються у НМетАУ й у наш час. Особисто я почав працювати на кафедрі загальної хімії у 1969 році, і мене, тоді молодого викладача, вчили як проводити експеримент, як краще пояснювати студентам сутність хімічних явищ на тих прикладах і тих об'єктах, які були започатковані Йосипом Григоровичем Риссом.

Леонід КЛІМАШЕВСЬКИЙ,
декан гуманітарного факультету,
[Перейти до змісту](#)

ДУМКИ МУДРИХ

Люди думають про освіту як про щось таке, що можна закінчити.

Айзек Азімов

Освіта – це те, що залишається після того, коли забуваєш все, чому вчили в школі. Через 30 років ви абсолютно точно забудете все, що вам доводилося вивчати в школі. Запам'ятається тільки те, чого ви навчилися самі.

Альберт Ейнштейн

Щоб переварювати знання, треба поглинати їх з апетитом.

Анатоль Франс

Читання хороших книг – це розмова з найкращими людьми минулих часів, і до того ж така розмова, коли вони повідомляють нам тільки кращі свої думки.

Рене Декарт

Учителі відкривають двері, проте зайти у них ви маєте самі.

Китайське прислів'я

Припускатися помилок – це не страшно. Головне – кожного разу помилятися в чомусь новому.

Ілон Маск

Раз добром нагріте серце вік не прохолоне! Діла добрих обновляться, діла злих загинуть...

Тарас Шевченко

[Перейти до змісту](#)

ПОСМІХНЕМОСЯ РАЗОМ!

- Д.І. Менделєєв довго доказував дружині, що на першому місці має стояти водень, а не дружина і діти.
- Полярний ведмідь – це прямокутний ведмідь після перетворення координат.
- За що я люблю фізику? Ніхто не може порушити її закони. Навіть за гроші.
- Раніше, зустрічаючись, знімали капелюх. Зараз дістають із вуха навушник. На знак особливої поваги дістають два.
- Питання на засипку: що більше – 2 піци діаметром 30 см чи одна діаметром 45 см?
- Вирішив зайнятися спортом. Вибрав біг. Добіг до комп'ютера. Сиджу. Бігаю очима по монітору. Я прямо відчуваю: "Спорт – це моє!".

[Перейти до змісту](#)